

OM BINDALEN TIL VEFSEN.

AF L. SCHULERUD.

Fra Trøndelagen til det indre Helgeland byder der sig for en fodvandrers to veie: den almindelige gennem Namdalen og Namseskogene (Rudmadalen) og en vestligere fra Foldenfjord over Bindalen og Fosen til Svenningdalen.

Denne sidste rute, som vistnok er lidet kendt og endnu mindre benyttet, skal kortelig skildres i det følgende.

Med dampskib tok vi — to i følge — fra Trondhjem ind til Foldereid, langt inde ved den smale sprække af en fjord, som fører navnet Indre Foldenfjord og danner fortsættelsen af den Foldenfjord, som staar som et skræmsel for mindre sjøstærke lystreisende, der vil besøge midnatssolens land. Fra Foldereid mente vi, det maatte være en let sag at gaa over fjeldet til Terraak i Bindalen; men af de faa lokalkjendte, vi traf paa, blev vi bestemt fraaraadede at forsøge den vei, da fjeldet skulde være vanskeligt at befare. Vi skulde heller, blev der sagt os, bare gaa over eidet til Kolbotnen og fra en af de derværende gaarde faa baad, for at ro Sørfjorden til Terraak i Bindalen. Nu ja — ligeoverfor disse enstemmige udtalelser var der vel ikke andet at gjøre end at give sig; men da vi kom over til Kolbotnen og fik se lien op til fjeldet, og da desuden veiret var godt, seirede alligevel lysten til

at prøve fjeldet, idet vi mente, at vi havde faret i vanskeligt fjeld før og vel ogsaa kunde klare dette.

Vi tog altsaa fat paa opstigningen, som ikke bød paa nogensomhelst vanskelighed og heller ikke var synderlig lang; men da vi vel var komne op og efter vor erfaring søndenfjelds fra mente, at nu skulde det blive forholdsvis fladt indover, fik vi nok sande, at det var slemt fjeld at gaa i, ja, vi kom meget snart til enighed om, at terrænet var »svinagtig«.

Fjeldet bestod af skraatliggende skifere, som dannede en række af hammere med den bratte side imod os; vi var der naturligvis ikke spor af. Heller ikke var der noget videre interessant at se, som kunde give os erstatning for anstrengelserne, det eneste var Heilhornene, som en kort tid saaes i nord, ellers saa at sige ikke spor af udsigt. Det var vist en 2—3 timer, som gik med til at klatre over alle disse hamre, saa det led allerede ud paa eftermiddagen, da vi endelig naaede Fuglevandene og dermed var komne ned i det dalføre, som vi havde at følge ned til Terraak. Nede i dalen var det i begyndelsen nogenlunde bra at gaa, men da vi kom ned i skogen, blev det igjen temmelig ulændt, og først efter ca. 8 timers vandring naaede vi frem til handelsmanden paa det dampskibsanløbssted, som fører navnet Terraak, hvilket navn er laant fra en stor, vakkert beliggende gaard, der ligger lidt indenfor anløbsstedet og ikke kan sees fra dette.

*

Ud paa formiddagen den følgende dag, den fjerde efter vor afreise fra Trondhjem, roede vi over til Bindalens prestegaard.

Prestegaarden ligger overordentlig vakkert paa en halvø, lidt oppe fra fjorden med udsigt til en arm af denne og nogle høie, nøgne fjelde ligeoverfor. Men saa tiltalende som der var nu ved sommertid, saa barskt kan

det være om vinteren, naar den haarde og kolde landvind, sydosten, indfinder sig i al sin vælde. Da maa prestegaardens beboere gaa med ydertøi paa inde og tage til takke med kold mad; thi det gaar ikke an at tænde op paa noget ildsted. Ude er det under de værste stormbyger ugjærlig at holde sig paa benene, og budeien maa, naar hun skal til eller fra fjøset, passe paa at komme frem mellem bygerne. Om vindens magt faar man et godt begreb ved at betragte kirken, der er trykket ganske skjæv og minder om et menneske, hvis ene skulder er høiere end den anden.

*

Ud paa eftermiddagen begav vi os til gaarden Bangstad, der ligger et par timers vei længere inde ved fjorden, og hvorfra vi fik baadskyds indover Tosenfjorden.

Denne fjord, der som en fortsættelse af Bindalsfjorden skyder mod nordost ind i landet, er vel noget over 30 kilometer lang og temmelig trang og vild. Den minder paa sine steder noget om Geirangerfjorden eller kanske rettere Lysefjorden, men er dog ikke saa storartet som nogen af disse, idet dens bredder er lavere; de omgivende fjelde naar vel neppe over en 60—100 meter. Den gjør dog et mægtigt indtryk, da fjeldene styrter sig saa brat ned i vandet, at det paa lange strækninger er umulig at lægge til land, hvortil kommer, at fjeldsiderne ofte er sterkt spaltede og forrevne og ser ud, som om vældige masser skulde være faldt ned. Inde i denne fjord og især paa dens midtre parti raser vinterens sydost om mulig endnu voldsommere end ude i Bindalen; idet den kaster sig ned fra fjeldene, kan den formelig bore sig ned i fjorden, som synes at staa i kog. Er en baad saa uheldig at komme ud for en slig storm, er den uden skaansel viet til ødelæggelse, den hvælvnes i et øieblik som et nøddeskal for bagefter at knuses mod fjeldet. Der staar

derfor respekt af denne fjord, og den befares ikke gjerne om vinteren, uden at man er tryk for veiret.

Roturen indover den lange fjord blev noksaa seig paa grund af lidt modvind, og vi maatte beundre den 80-aarige gubbe, der førte de første par aarer og holdt ud som en ungdom. Først ved midnat efter 6 timers roning naaede vi ind til Tosbotnen, hvor vi fik et tarveligt, men efter omstændighederne bra kvarter.

*

Næste dag havde vi en lang vandring for os, og den skulde blive længere end vi tænkte, da vi tog afsted. Fra Tosbotn fører der en telegraflinje over Tosdalsfjeldet til Svenningdalen, og med en saadan veiviser kan man jo trygt give sig i kast med ukjendte fjeldtrakter, selv om man ikke har noget kart at gaa efter. Dengang vi for der, fandtes der nemlig ikke andre karter over Nordland end P. A. Munchs og de saakaldte reise- eller turistkarter (Cammermeyers og Beyers) samt Geelmuydens lommeatlas; men disse var ikke stort bedre end intet kart for den som skulde gaa i fjeldet, hvortil kommer, at der i Nordland hverken findes sætre eller fjeldveie, og det som regel er langt mellem folk.

Fra Tosbotn fulgte vi i begyndelsen en vei, som førte opigjennem et trangt skogdalføre til den ensomt beliggende gaard Tosdal, hvilken vi naaede efter henvend 3 timers marsch. For mulige efterfølgere i disse trakter vil jeg her med det samme bemærke, at man bør tage sit nattekvarter ikke, som vi gjorde, i Tosbotn, men her paa Tosdal. Det er vistnok her endnu tarveligere end paa det første sted, men der var rent, og folkene gjorde herved og ved sin venlighed et meget godt indtryk. Vi styrkede os her med en deilig rømmekolle, — her kaldt med det svenske navn: filbunke — og godt rugbrød.

Saa skulde vi da tilfjelds. Fra gaarden kunde vi se

opover den høie og meget bratte li, som vi skulde opover; den nederste halvpart omtrent var træbevokset; men saa ophørte med en gang al vegetation, og fjeldet blev aldeles blankskuret, graat og nøgent, uden en eneste grøn stribe.

Det var ganske eiendommelig at se telegrafstolperne staa i række opover fjeldsiden; mindre og mindre blev de, de øverste saa ud som smaa pinder. Opstigningen var temmelig tung, uagtet der førte en liden sti i slyngninger opover, og der endog paa enkelte, særlig bratte steder var muret op primitive trappetrin; først efter 2 $\frac{1}{2}$ times forløb var vi oppe paa fjeldet.

Her var det overordentlig vildt, noget af det mest trøstesløse, jeg har set, men alligevel saa interessant: der var bogstavelig talt intet andet at se end sten, sne og vand.

Nogen større udsigt var det ikke, det var ligesom en liden verden for sig selv. Høiden over havet anslog vi til høist 1000 meter; der var mange store snefonner som paa enkelte steder kalvede i større eller mindre vand, men intetsteds kunde vi opdage is. Veiret deroppe maa kunne være forfærdeligt, det kunde vi se paa telegrafene, som var meget ilde medfaren. Over det høieste af fjeldet var ikke en stolpe uskadt; enkelte laa knækkede som fyrstikker, andre havde mistet isolatorerne helt eller delvis, og brudstykker af slike laa strøede rundt om. Over dette høieste parti var det ikke meget langt, saa begyndte det igjen at gaa nedover, og 1 $\frac{1}{2}$ time efter at vi var komne op, naaede vi den lille fjeldstue, som var opført til brug for telegrafarbejderne, og hvortil vil havde faaet nøglen af manden paa Tosdal. I denne stue nød vi en portion Knorr's ertesuppe og hvilede en times tid.

Da vi havde somlet en del paa Tosdal, var det blevet noksaa sent for os, saa klokken var 7 om aftenen, da vi forlod stuen; men vi trodde dog, at vi skulde naa

frem til den første gaard inden midnat, hvori vi imidlertid, som det siden viste sig, tog fejl. Et kort stykke fra stuen maatte vi vade en liden elv, og derefter begyndte skogen og med den vanskelighederne, da terrænet blev meget ulændt. Af og til havde vi en liden sti, som var os en ren husvarelse, men saa blev den borte igjen, og vi kom atter op i ulænde. Efter et par timers vandring kom vi til en stor, strid elv, Bjørkaaselven, over hvilken vi heldigvis kom ved hjælp af en bro, som vi efter anvisning af Tosdalsmanden fandt ved en forladt plads et stykke ovenfor telegraflinjen. En anden elv, Gaasvaselven, maatte vi dog vade. Videre frem fandt vi en noksaa stærk sti, som tilsidst førte os til en forladt plads med aldeles forfaldne huse, men med den rigeste græsvekst, vi har seet; vi blev rent borte i det høie og tætte græs og maatte med forundring spørge os selv, hvorfor ikke al denne rigdom blev benyttet. I det hele var dalføret, hvori vi gik, begavet med en vegetation saa rik, at det maatte være ubetalelig som sæterdal; men det laa hen aldeles ubenyttet.

Stien vi fulgte havde imidlertid ført os bort fra telegrafene, som vi ikke mere kunde se, og da vi i den tætte skog ikke turde forlade denne, maatte vi gaa tilbage igjen, til vi fandt vor sikre veiviser. Men dermed begyndte atter det værste ulænde, og først klokken 2 $\frac{1}{2}$ om morgenen fik vi øie paa gaarden Holmvasdal; heldigvis var det ikke selv ved midnat mørkere, end at vi kunde se at gaa. Men o ve! Holmvasdal laa paa den anden side af et lidet vand, hvorover vi ikke kunde komme uden baad, og al vor raaben, eller som man siger deroppe »kauken« hjalp intet, da begribeligvis folk laa og sov. Vi havde imidlertid, før vi gik ned til vandet, iagttaget, at elven ved sit udløb i dette var meget bred, saa vi havde haab om at den kunde vades, hvilket ved nær-

mere undersøgelse viste sig at slaa til. Vi stansede imidlertid ikke paa Holmvasdal, men skaffede os der underretning om veien til Vanderaas, der ligger ved Svenningdalsvandet og af manden paa Tosdal var os anvist som et sted, hvor vi kunde faa kvarter. Vi gjorde imidlertid dumt i ikke at slaa os til paa Holmvasdal; thi Vanderaas viste sig at være en ganske tarvelig plads, hvor vi ovenikjøbet fra først af ikke blev modtagne overdrevent venligt. Efter nogen parlamenteren fik vi dog lidt melk og tilladelse til at ligge paa laaven, i hvis duftende hø vi endelig kl. 5^{1/2} om morgenen kunde hvile vore mødige lemmer.

Da vi efter 4 timers forfriskende søvn stod op, var heldigvis fru Vanderaas i sit blideste humør og lovede at skaffe os hvad huset formaaede; medens forberedelserne stod paa, tog vi os et deiligt bad. Efter dette, og efter et maaltid, hvoraf æg udgjorde en væsentlig bestanddel, begav vi os afsted igjen, idet vi fulgte Nedre Svenningdalsvand nedover.

Nu var alle vanskeligheder overvundne; efter 4—5 kilometers vandring naaede vi kjøreveien, som vi siden fulgte, dels gaaende, dels kjørende ned gennem Svenningdalen og Vefsen til Mosjøen.

PAA SKI I TROLDHEIMEN 1896.

Af E. A. Tønseth.

Saa tidligt som paasken efter almanaken skulde komme det aar, første dage av april, skulde man jo ventet at ha saapas igjen av vinteren heroppe, at man kunde faat sig en ordentlig skitur til fjelds. Og fem helligdage i træk er en anledning som for mangen bunden sjæl kun byr sig en gang om aaret.

Intet under derfor, at mangen skiløber gik og glædet sig til den lange paaskehelgen og la planer til langture indom de snedækte vidder; thi smaat havde det været med skiføret omkring byen hele efterjulsvinteren. Især var Trolldheimen, som laa derborte i vest og lokket med sine skinnende tinder, længslernes maal. Men naturen er lunet. Sommetider holder den vinteren bunden langt ud i mai, men til andre tider jager den den paa dør, netop som den er kommen.

Saa ogsaa det aar. Allerede tidligt i mars laa lier og aaser bare for sne, og selv gamle Graakallen begyndte at knappe op vinterkufften, saa det svartnet ind paa den mosgrodde kroppen baade hist og her.

Skiturene var forbi. Man gik allerede og frydet sig i fuglesang og vaarspræt, og drømmene om de lange rend over de snedækte vidder blegnet for nye drømme om tiurspil og aarhanelek i de lyse vaarnætter.

Men se, vinteren er ikke den kar, som saa let lar